

SET ARMONIZAT DE INDICATORI DE DEZVOLTARE SENSIBILI LA DIMENSIUNEA DE GEN

în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului
(versiune succintă)

*Elaborat în cadrul proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” implementat în comun de către
PNUD, UNIFEM, UNFPA*

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

APROBAT
prin Hotărîrea Colegiului
Biroului Național de Statistică
Nr. 6 din 26 decembrie 2008

SET ARMONIZAT DE INDICATORI DE DEZVOLTARE SENSIBILI LA DIMENSIUNEA DE GEN
în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului
(versiune succintă)

*Elaborat în cadrul proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” implementat în comun de către
PNUD, UNIFEM, UNFPA*

Chișinău – 2009

Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul ODM a fost elaborat cu suportul conceptual al Fondului Națiunilor Unite de Dezvoltare pentru Femei și publicată în cadrul proiectului comun PNUD, UNIFEM, UNFPA „Consolidarea Sistemului Statistic Național” cu susținerea financiară a Agenției Suedeze de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (Sida) și PNUD Moldova.

Colegiul de redacție al Biroului Național de Statistică: Vladimir Golovatiuc – președintele colegiului, Elena Vâtcărău, Elena Basarab, Ala Negruța, Maria Vasiliiev, Nina Cesnocova, Jana Mazur, Liuba Stoianov

Membrii colegiului de redacție adresează mulțumirile sale echipei de experți naționali (*lista se anexează*) care au participat la elaborarea acestui set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen.

Setul de indicatori este disponibil în limbile de stat și engleză, versiune completă și succintă.

Fondul Națiunilor Unite de Dezvoltare pentru Femei (UNIFEM) oferă asistență tehnică și financiară pentru programele și strategiile inovatoare care promovează drepturile umane, participarea politică și securitatea economică a femeilor. UNIFEM activează în parteneriat cu organizațiile ONU, guvernele, organizațiile ne-guvernamentale (ONG-uri) și alte rețele pentru a promova egalitatea de gen. Fondul încearcă să coroboreze problemele și preocupările femeilor cu agendele naționale, regionale și cele globale prin încurajarea colaborării și oferirea expertizei tehnice vizând promovarea problemelor de gen și a strategiilor de abilitare a femeilor în centrul atenției publicului.

UNFPA, Fondul ONU pentru Populație, este o agenție internațională de dezvoltare care promovează dreptul fiecărui om - femeie, bărbat, copil - la o viață sănătoasă și cu șanse egale în societate. UNFPA ajută țările în care activează să folosească informațiile despre populație pentru a elabora politici și programe de reducere a sărăciei și de creare a condițiilor pentru ca fiecare sarcină să fie dorită, fiecare naștere să fie sigură, fiecare tânăr să fie protejat de HIV/SIDA și fiecare fată și femeie să fie tratată cu respect și să trăiască o viață demnă.
UNFPA – când fiecare contează...

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) reprezintă rețeaua globală de dezvoltare a Națiunilor Unite, care promovează schimbarea și conectează țările la informații, experiența și resursele necesare pentru a ajuta oamenii să-și construiască o viață mai bună.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Biroul Național de Statistică: Set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului: (versiune succintă) / col. red.: Vladimir Golovatiuc, Elena Vâtcărău, Elena Basarab [et al.]. – Ch.: S.n., 2009 (Tipogr. “Elena-VI” SRL). – 39 p. 250 ex.
ISBN 978-9975-106-28-3

316.346.2

S 50

Biroul Național de Statistică
al Republicii Moldova, 2009
Chișinău, str. Grenoble, 106
Tel. +373 22 40 30 00
Fax +373 22 22 61 46
Mail: moldstat@statistica.md
<http://www.statistica.md>

CUPRINS

Lista acronimelor	4
Prefață	5
ODM 1. Reducerea sărăciei extreme și a foamei	6
ODM 2. Realizarea accesului universal la învățământul general obligatoriu (cl. I-IX)	15
ODM 3: Promovarea egalității de gen și acordarea de drepturi și posibilități egale femeilor	18
ODM 4: Reducerea mortalității copiilor	21
ODM 5: Îmbunătățirea ocrotirii sănătății materne.....	23
ODM 6: Combaterea HIV/SIDA și tuberculozei	25
ODM 7. Asigurarea durabilității mediului.....	28
Glosar	30
Anexă. Lista membrilor grupurilor de lucru tematice	39

LISTA ACRONIMELOR

AFM	Cercetarea statistică asupra gospodăriilor casnice Anchetă Forței de Muncă	PPC	Paritatea puterii de cumpărare
BNS	Biroul Național de Statistică	RNDU	Raportul Național al Dezvoltării Umane
BPA	Platforma de Acțiuni de la Beijing	SASPF	Secțiile Asistență Socială și Protecție a Familiei (raionale)
CBGC	Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice	SND	Strategia Națională de Dezvoltare
CDC	Convenția ONU cu privire la drepturile copilului	SNPOFM	Strategia Politici de Ocupare a Forței de Muncă pe anii 2007 – 2015
CEC	Comisia Electorală Centrală	SR	Sarcinile ODM revizuite
CEDAW	Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei	TBC	Tuberculoză
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale	ȚR	Țintele ODM revizuite
DMPDC	Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului (Chișinău)	UDI	Utilizatorilor de droguri injectabile
DOTS	Strategia Tratatului Direct Observat	UNECE	Comisia Economică Europeană a ONU
EPT	Strategia Națională „Educație pentru Toți”	UNGASS	Sesiunea Specială a Adunării Generale a Națiunilor Unite pentru HIV/SIDA
ILO	Biroul Internațional al Muncii		
ITS	Infecții sexual transmisibile		
MAI	Ministerul Afacerilor Interne		
MDR	Multi Drog Rezistentă		
MEM	Mișcarea Ecologistă a Moldovei		
MET	Ministerul Educației și Tineretului		
MJ	Ministerul Justiției		
MPSFC	Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului		
MS	Ministerul Sănătății		
ODM	Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului		
ONU	Organizația Națiunilor Unite		
PIDESC	Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale, și culturale		

PREFATĂ

Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul ODM (lansat în iunie 2008) vizează crearea unei platforme pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile naționale precum și servește drept instrument de monitorizare și raportare eficientă pe marginea promovării egalității de gen în Moldova. Astfel, acest set contribuie la realizarea angajamentelor naționale și internaționale ale țării.

Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul ODM a fost elaborat într-un mod participativ (cu participarea reprezentanților Guvernului, societății civile, mediului academic, organizațiilor donatoare, mass-media) în cadrul unor întruniri extinse și a 5 mese rotunde publice. Versiunea completă a setului armonizat de indicatori de dezvoltare include 213 indicatori. La moment există suficiente date disponibile pentru calcularea a 102 de indicatori. Informația aferentă calculării altor 74 indicatori necesită câteva ajustări în procesul de colectare a datelor, în timp ce datele pentru 37 indicatori – acestea pot fi produse numai cu un suport substanțial în ceea ce privește sistemul de colectare și producere.

Așadar, cu **prioritatea 1** sunt marcați indicatorii care sunt disponibili și care sunt deja elaborați sau pot fi culeși în baza datelor existente.

Cu **prioritatea 2** sunt marcați indicatorii care necesită unele ajustări în mecanismul de colectare a datelor, sau în sistemul de producere a datelor segregate pe sexe. Prioritatea 2 al indicatorului înseamnă că elaborarea lui ar fi posibilă în termen mediu, adică în timp de 2-3 ani.

Versiunea completă a setului de indicatori cuprinde și indicatori cu prioritatea 3, care pot fi elaborați doar în cazul unui aport substanțial în sistemul de producere și colectare a datelor, și implică un larg spectru de măsuri ce urmează a fi întreprinse de către instituția responsabilă. Prioritatea 3 indică importanța acestui indicator, însă atenționează faptul că acest indicator ar putea fi elaborat doar în termen lung, adică peste 3 ani.

Setul de indicatori în versiune succintă, prezentat în continuare, include doar indicatori de prioritatea 1 și 2.

Indicatorii noi și revizuiți au fost armonizați cu prioritățile și sarcinile documentelor strategice naționale (cum ar fi Strategia Națională de Dezvoltare, Planul Național „Promovarea egalității genurilor umane în societate pentru 2006-2009”) și aliniați la angajamentele naționale și internaționale ale statului vis-a-vis de tratatele internaționale ONU (inclusiv Obiectivele naționalizate de Dezvoltare ale Mileniului, Convenția privind Eliminarea tuturor formelor de Discriminare față de Femei, Platforma de Acțiuni de la Beijing, etc.).

Indicatorii rezultați în urma procesului de armonizare au fost grupați după Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului revizuite (Anexa 2, Strategia Națională de Dezvoltare pe anii 2008-2011).

ODM 1. REDUCEREA SĂRĂCIEI EXTREME ȘI A FOAMEI	
Sarcini / Ținte	Indicatori
<p>ȚR1. Reducerea ratei populației cu un consum sub 4,3 dolari pe zi/persoană (la PPC) de la 34,5% în 2006 la 29% în 2010 și până la 23% în 2015</p> <p>ȚR2. Micșorarea ponderii populației sub pragul absolut al sărăciei de la 30,2% în 2006 la 25% în 2010 și până la 20% în 2015</p> <p>ȚR3. Micșorarea ponderii populației sub pragul sărăciei externe de la 4,5% în 2006 la 4% în 2010 și până la 3,5% în 2015</p>	<p>1. Ponderea populației sub pragul de 4,3% dolari pe zi la PPC (cheltuieli de consum de persoană)</p> <p>2. Ponderea populației sub pragul național absolut al sărăciei (rata sărăciei absolute)</p> <p>3. Indicele profunzimii sărăciei</p> <p>4. Ponderea celei mai sărace chintile în consumul național</p> <p>1. Rata incidenței malnutriției la copii în vârstă de 0-5 ani</p> <p>2. Ponderea populației aflate sub nivelul minim de consum alimentar, exprimat în valoare energetică (2282 kcal/zi) (rata sărăciei extreme)</p>
CONVENȚIA PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚĂ DE FEMEI (CEDAW)	
Articol 6	Statele părți vor lua toate măsurile adecvate, inclusiv pe plan legislativ, pentru reprimarea sub toate formele existente a traficului de femei și a exploatării prostituării femeii
Articol 11	<p>1.a) dreptul la muncă ca drept inalienabil pentru toate ființele umane</p> <p>1.b) dreptul la aceleași posibilități de angajare în muncă; inclusiv în privința aplicării aceluiași criterii de selectare în materie de angajare</p> <p>1.c) dreptul la libera alegere a profesiei și a locului de muncă, dreptul la promovare, la stabilirea locului de muncă și la toate facilitățile și condițiile de lucru, dreptul la formare profesională și la recalificare, inclusiv ucenicie, perfecționare profesională și pregătire permanentă</p> <p>1.d) dreptul la egalitate în remunerare; inclusiv beneficierea de înlesniri; la condiții egale de tratament pentru o muncă de o valoare egală și, de asemenea, la o abordare egală în privința calității lucrului</p> <p>1.e) dreptul la asigurarea socială, în special la ieșirea la pensie, în caz de șomaj, de boală, de invaliditate, de bătrânețe și în alte cazuri de pierdere a capacității de muncă, la fel și dreptul la concediu plătit</p> <p>1.f) dreptul la ocrotirea sănătății și la securitatea condițiilor de muncă, inclusiv la menținerea funcțiilor de reproducere</p> <p>2.a) a interzice cu amenințarea de a aplica sancțiuni, concedierea de la lucru pe motive de graviditate sau concediu de maternitate sau discriminarea la concediere pe motive de stare civilă</p>

	2.b) a institui acordarea concediului plătit sau a concediilor de maternitate cu acordarea indemnizațiilor sociale similare cu garantarea menținerii locului de muncă avut anterior, a drepturilor de vechime în muncă și a indemnizațiilor sociale						
	2.c) a încuraja crearea de servicii sociale suplimentare de sprijin în scopul de a permite părinților să îmbine responsabilitățile familiale cu activitatea profesională și cu participarea la viața publică, favorizând îndeosebi crearea și dezvoltarea rețelei de instituții pentru îngrijirea copiilor						
	2.d) a asigura o protecție deosebită femeilor gravide la acele locuri de muncă, nocivitatea cărora este demonstrată						
Articol 13	b) dreptul la împrumuturi bancare, împrumuturi ipotecare și alte forme de credite financiare						
Articol 14	2. de a elimina discriminarea față de femei din zonele rurale, cu scopul de a asigura, pe baza egalității între bărbat și femei, participarea lor la dezvoltarea rurală și la avantajele acestei dezvoltări						
	2.e) a organiza grupuri de întrajutorare și cooperative, în scopul de a asigura acces egal la oportunitățile economice, indiferent de este munca salariată sau nesalariată (pe cont propriu)						
	2.g) dreptul la credite și împrumuturi agricole, la serviciile de realizare, tehnologiile corespunzătoare și la o abordare egală cu ocazia reformelor agrare, la fel și în programele de reamenajări a terenurilor						
	2.h) de a beneficia de condiții de viață convenabile, în special în ceea ce privește locuințele, condițiile sanitare, aprovizionarea cu electricitate și apă, transporturi și comunicații						
Articol 16	1.h) a asigura drepturi egale pentru soți asupra deținerii, dobândirii, administrării, folosirii și dispunerii asupra bunurilor, atât cu titlu gratuit, cât și contra plată						
Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitate	Comentarii	Prioritatea
I. REDUCEREA SĂRĂCIEI ȘI ACCESUL LA OPORTUNITĂȚILE ECONOMICE							
Reducerea sărăciei în rândul femeilor	1. Ponderea populației sub pragul de 4,3 dolari pe zi la PPC, pe sexe și medii reședință	SND, prioritatea IV ODM 1 BPA A.1	%	CBGC	Anual		1
	2. Ponderea persoanelor ocupate sub pragul de 4,3 dolari pe zi la PPC, pe sexe, domenii de ocupație, medii de reședință	SND, prioritatea IV ODM 1 BPA A.1	%	CBGC	Anual		1

Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitate	Comentarii	Prioritatea
	3. Rata sărăciei pe sexe, medii de reședință, zone, grupe de vîrstă	CEDAW Art. 14.2 BPA A.1	%	CBGC	Anual		1
	4. Rata sărăciei în funcție de sexul capului gospodăriei, medii de reședință și zone statistice	SND, prioritatea IV CEDAW Art.14.2 BPA A.1	%	CBGC	Anual		1
II. ACCESUL FEMEILOR LA ANTREPRENORIAL ȘI PIAȚA MUNCII							
Îmbunătățirea accesului la antreprenoriat	5. Patroni pe sexe, medii și activități economice	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c) SND, Pr. 3 SNPOFM, Lin. Dir.2	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	6. Lucrători pe cont propriu pe sexe și medii	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c) SND, Pr. III SNPOFM, Lin. Dir.2	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	7. Conducători de întreprinderi din sectorul real al economiei (după mărimea întreprinderii, activități economice) pe sexe și medii	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c) SND, Pr. III SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS, Statistica în întreprinderi	Anual		2
Reducerea segregării verticale pe piața muncii	8. Rata de participare la activitatea economică pe sexe și medii	BPA, F.1, H.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 122 ODM(3)SR2TR2IR1 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1

	9. Ocuparea pe activități / sectoare economice, sexe și medii	BPA, F.1, H.3 CEDAW, 11.1.c) ODM(3)SR2TR2IR1 SND, Pr.IV SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	10. Șomajul pe sexe și nivel de educație / grupe de vârstă	BPA, F.1, H.3 CEDAW, 11.1.c) ODM(8) SR4 IR1 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	11. Ocuparea incompletă / subocuparea pe sexe	BPA, H.3 CEDAW, 11.1.c) SNPOFM, Lin.Dir.3	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
Reducerea segregării orizontale pe piața muncii	12. Salariile medii pe sexe și activități economice	BPA, F.1, F.4 CEDAW, 11.1.d) ILO, Convenția 100 și 111 ODM(3)SR2TR2IR2 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.6	Lei	BNS, Statistica în întreprinderi	Anual		1
	13. Ocuparea după statutul profesional (și sectoare economice) și sexe	BPA, F.5 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 111 SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	14. Ocuparea după ocupații și sexe	BPA, F.5 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 111 SNPOFM, Lin. Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1

Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitate	Comentarii	Prioritatea
Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie	15. Rata de ocupare după starea civilă și sexe	BPA, F.6 CEDAW, 16.1.g) ILO, Convenția 156 SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	16. Rata de ocupare a femeilor și bărbaților după numărul de copii	BPA, F.6 CEDAW, 11.2.c) ILO, Convenția 156 SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	17. Rata de ocupare a femeilor și bărbaților cu copii în vârstă de: - 0 - 1 an - 2 - 3 ani - 3 - 6 ani - 7 - 10 ani - 11 - 15 ani - 16 - 17 ani - fără copii de 0 - 17 ani	BPA, F.6 CEDAW, 11.1. ILO, Convenția 156 SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
Accesul la condiții adecvate de muncă și situații inacceptabile de muncă	18. Accidente de muncă, inclusiv decese la 1000 salariați pe sexe	BPA, C.5 CEDAW, 11.1.f) ILO, Convențiile 155 și 184 SND, Pr.3.3.1(ii) SNPOFM, Lin.Dir.3	%	BNS, Statistica în întreprinderi	Anual		1
	19. Salariați ocupați în condiții de muncă grele și nocive pe sexe	BPA, C.5 CEDAW, 11.1.f) ILO, Convențiile 111 și 155	Persoane, %	BNS, Statistica în întreprinderi	Anual,		1

		SND, Pr.3.3.1(ii) SNPOFM, Lin.Dir.3					
	20. Ocuparea în sectorul informal și ocuparea informală pe sexe	BPA, F.1, H.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 122 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.8	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	21. Persoane plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pe sexe	ILO, Convențiile 97, 122 și 143 SND, Pr. I SNPOFM, Lin.Dir.11	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
Accesul la educația permanentă	22. Populația și forța de muncă după nivelul de educație, pe sexe și medii	BPA, F.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convențiile 111 și 142 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin. Dir.4	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	23. Gradul de instruire a tinerilor, pe sexe și medii (20 – 24 ani)	BPA, F.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 142 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.4	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	24. Participarea la educația permanentă, pe sexe și medii	BPA, F.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convențiile 100, 140 și 142 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin. Dir.4	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1

Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitate	Comentarii	Prioritatea
	25. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație pe sexe și medii	BPA, F.3 CEDAW, 11.1.c) ILO, Convenția 142 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin. Dir.4	%	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
III. PROTECȚIA SOCIALĂ							
Suportul economic adresat celor mai vulnerabile categorii de populație	26. Rata mamă/tată beneficiari de indemnizații pentru creșterea/îngrijirea copilului (pe medii; grupe de vîrstă, locul de muncă);	CEDAW art.4, p.4.2b Carta Socială Revizuită PIDESC SND V.4.4.2	%	CNAS	Anual		2
	27. Rata bărbați/femei beneficiari de alocații sociale pentru persoane vîrstnice comparativ cu rata beneficiarilor de pensii pentru limită de vîrstă (pe medii; pe grupe de vîrstă)	SND V.4.4.2	%	CNAS	Anual		1
Echitatea sistemului de asigurare cu pensii	28. Rata pensionarilor din total populație, în funcție de sex, medii, categorie	CEDAW art.4, p.4.2b SND V.4.4.2	%	Organele abilitate cu stabilire a pensiilor BNS	Anual		1
	29. Rata de pensionări în condiții avantajoase în totalul pensionarilor pentru limită de vîrstă, pe sex, medii, categorie		%	CNAS	Anual		1

	30. Rata de pensionări pe motiv de boală profesională și accidente de muncă din totalul pensionarilor de invaliditate, pe sex, medii, categorii	CEDAW	%	CNAS	Anual		1
	31. Pensia medie lunară pe sex, medii, categorii	CEDAW SND		CNAS	Anual		1
Serviciile sociale pentru cele mai defavorizate grupe de populație	32. Rata tutorilor/curatorilor bărbați/femei (pe medii; grupe de vârstă, apti de muncă/pensionari, pers. cu dizabilități)	Carta Socială Revizuită CDC art.21	%	MPSFC (SASPF; DM-PDC)	Anual		1
	33. Rata fete/băieți plasați în sistemul rezidențial de îngrijire total și pe tipuri de instituții; (pe medii; grupe de vârstă; statut; tipul și cauza plasamentului; dizabilități/deficiențe)	Carta Socială Revizuită CIDC	%	MPSFC; MET; MS; DMPDC	Anual		2
	34. Rata fete/băieți (pe medii; grupe de vârstă; statut; tipul și cauza plasamentului; dizabilități/deficiențe) plasați în serviciile de îngrijire de alternativă	CEDAW art.4, p.4,2b Carta Socială Revizuită CDC art.25 SND V.4.4.2	%	MPSFC (SASPF; DMPDC) MET, MS MAI	Anual		1
IV. COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN FAMILIE							
Reducerea numărului de cazuri ale violenței în familie	35. Numărul de cazuri înregistrate privind violența în familie (date dezagregate pe mediu de reședință) după principalele tipuri de violență	SND V. p1.1.4 CEDAW/C/MDA/ CO/3 p.23,25,34,35 BPA 112	u.m.	MAI MPSFC MJ	Anual	Colectarea unor date se prezintă a fi dificilă din câteva motive (sociale, tehnice)	2

Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitate	Comentarii	Prioritatea
	36. Ponderea femeilor care au suferit în urma violenței în familie în ultimele 12 luni (pe tipuri de infracțiuni), din total populație feminină (pe grupe de vîrstă, mediu de reședință)	CEDAW/C/MDA/CO/ 3 p.34,35	%	MAI	Anual		2
Susținerea, re-socializarea victimelor și făptașilor violenței	37. Numărul de locuri disponibile în centrele de plasament pentru victimele violenței în familie	CEDAW/C/MDA/CO/ 3 p.19 SND V.1.1.4	u.m.	MPSFC	Anual		2
	38. Numărul de victime care au beneficiat de servicii în centrele de asistență (centre de plasament; centre de asistență), dezagregate pe sex și mediu de reședință, vîrstă	Legea Nr.45 din 01.03.2007, art.19 CEDAW/C/MDA/CO/ 3 p.19)	u.m.	MPSFC	Anual		2
	39. Ponderea bugetului de Stat/local alocat prevenirii și combaterii violenței în familie	Legea Nr.45 din 01.03.2007			Anual		2

ODM 2. REALIZAREA ACCESULUI UNIVERSAL LA ÎNVĂȚĂMÎNTUL GENERAL OBLIGATORIU (cl. I-IX)

<i>Sarcini / Ținte</i>	<i>Indicatori</i>
<p>SR1. Asigurarea posibilităților pentru toți copiii de a frecventa învățământul general obligatoriu</p> <p>ȚR1. Majorarea ratei brute de cuprindere în învățământul general obligatoriu de la 94,1% în a.2002 la 95% în a.2010 și pînă la 98% în a.2015.</p> <p>ȚR2. Majorarea ratei de cuprindere în programele preșcolare pentru copiii de 3-6 ani de la 41,3% în a.2002 la 75% în a.2010 și pînă la 78% în a.2015, iar pentru copiii de 5-6 ani – de la 66,5% în a.2002 la 95% în a.2010 și pînă la 98% în a.2015, precum și reducerea cu mai puțin de 5% a discrepanțelor dintre regiunile rurale și cele urbane, dintre grupele dezavantajate și cele cu venituri medii</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a fetelor și băieților (3-6 ani), (total, urban, rural) 2. Rata netă de cuprindere a fetelor și băieților de 5-6 ani în programe de educație preșcolară 3. Rata brută de cuprindere în învățământul primar a fetelor și băieților (7-10 ani) 4. Rata netă de cuprindere în învățământul primar a fetelor și băieților (7-10 ani) 5. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial a fetelor și băieților (11-15 ani) 6. Rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial a fetelor și băieților (11-15 ani)
<p>SR2. Menținerea ratei de alfabetizare a persoanelor în vîrsta de 15-24 ani la nivelul de 99,5%</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de alfabetizare a femeilor și bărbaților în vîrstă de 15-24 ani
CONVENȚIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚĂ DE FEMEI (CEDAW)	
Articol 5	b) a asigura ca educația în familie să contribuie la o înțelegere clară a faptului că maternitatea este o funcție socială și recunoașterea responsabilităților comune a bărbatului și femeii în creșterea și educația copiilor și în asigurarea dezvoltării lor, ținînd seama că interesul copilului este condiția primordială în toate cazurile
Articolul 10	<p>a). Aceleași condiții de orientare profesională, de acces la studii și la obținerea de diplome în instituțiile de învățămînt la toate categoriile, în zone rurale ca și în zone urbane, această egalitate trebuind să fie asigurată în învățămîntul preșcolar, general, tehnic, profesional și în învățămîntul tehnic superior ca și în cadrul oricărui alt mijloc de formare profesională</p> <p>c) Eliminarea oricărei concepții șablon privind rolul bărbatului și al femeii la toate nivelurile și în toate formele de învățămînt, prin încurajarea educației mixte și a altor tipuri de educație, care sînt destinate și contribuie la realizarea acestui obiectiv și, în special, prin revizuirea cărților și programelor școlare și adaptarea corespunzătoare a metodelor pedagogice</p> <p>e) Aceleași posibilități de acces la programele de educație permanentă, inclusiv la programele de alfabetizare pentru adulți și la programele de alfabetizare speciale, îndeosebi în vederea reducerii cît mai rapide a oricărei discrepanțe în domeniul instrucției publice între bărbat și femeie</p>

f) Reducerea procentului femeilor care își abandonează studiile și organizarea de programe pentru tinerele fete și pentru femeile care părăsesc școala înainte de terminarea ei							
Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritate
Dezvoltarea și educația timpurie a copiilor	1. Gradul de cuprindere în sistemul educațional al fetelor și băieților de 0-6 ani	EPT 1 CEDAW 10a.	%	BNS	Anual		2
	2. Gradul de cuprindere în sistemul educațional al fetelor și băieților de 3-6 ani	ODM 2:1 EPT 1	%	BNS	Anual		1
	3. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a fetelor și băieților (3-6 ani), (total, pe medii)	ODM 2:1 SND 4 EPT 1	%	BNS	Anual		1
	4. Rata netă de cuprindere a fetelor și băieților de 5-6 ani în programe de educație preșcolară	ODM 2:1 SND 4 EPT 1	%	BNS	Anual		1
Accesul și participarea la educația obligatorie	5. Rata brută de cuprindere în învățământul primar a fetelor și băieților (7-10 ani)	ODM 2:1 SND 4 EPT 2	%	BNS	Anual		1
	6. Rata netă de cuprindere în învățământul primar a fetelor și băieților (7-10 ani)	ODM 2:1 SND 4 EPT 2	%	BNS	Anual		1
	7. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial a fetelor și băieților (11-15 ani)	ODM 2:1 SND 4 EPT 2	%	BNS	Anual		1

	8. Rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial a fetelor și băieților (11-15 ani)	ODM 2:1 SND 4 EPT 2	%	BNS	Anual		1
	9. Gradul de cuprindere în învățământ al fetelor și băieților de 7-10 ani	EPT 2 CEDAW 10a.	%	BNS	Anual		2
	10. Gradul de cuprindere în învățământ al fetelor și băieților de 11-15 ani	EPT 2 CEDAW 10a.	%	BNS	Anual		2

ODM 3: PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN ȘI ACORDAREA DE DREPTURI ȘI POSIBILITĂȚI EGALE FEMEILOR							
Sarcini / Ținte		Indicatori					
SR1. Sporirea reprezentării femeilor în funcții de decizie ȚR1. Creșterea reprezentării femeilor la nivelul de luare a deciziilor: <ul style="list-style-type: none"> - de la 26,5% în consiliile locale în 2007 la 40% în 2015, - de la 13,2% în consiliile raionale în 2007 la 25% în 2015, - de la 18% femei primari în 2007 la 25% în 2015 - și de la 22% femei deputați în Parlament în 2005 la 30% în 2015 		1. Cota mandatelor deținute de femei în Parlament 2. Numărul femeilor alese în autoritățile administrației publice locale 3. Cota reprezentării femeilor la nivelul de luare a deciziilor					
SR2. Reducerea inegalității de gen la angajarea în muncă ȚR2. Reducerea inegalității de gen pe piața muncii prin micșorarea discrepanței dintre salariile femeilor și ale bărbaților cu cel puțin 10% până în 2015 (salariul mediu al femeilor constituind, în 2006, 68.1% din cel al bărbaților)		1. Ponderea femeilor angajate în economie, pe tipuri de activități economice 2. Cota salariului mediu al femeilor în raport cu salariul mediu al bărbaților					
CONVENȚIA PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FATA DE FEMEI (CEDAW)							
Articolul 7.b	Statele părți vor lua măsurile necesare pentru eliminarea discriminării față de femei în viața politică și publică a țării și, în special, pentru a le asigura în condiții de egalitate cu bărbații dreptul de lua parte la elaborarea politicilor de stat și la punerea lor în aplicare, de a ocupa funcții decizionale și de a exercita funcții publice la toate eșaloanele de guvernământ.						
Articolul 7.c	A asigura în condiții egale cu bărbații dreptul de a participa în organizațiile și asociațiile neguvernamentale care activează vizînd viața publică și politică a țării.						
PLATFORMA DE ACȚIUNI DE LA BEIJING							
Sarcina strategică G.1	A lua măsuri privind garantarea accesului egal și participării echitabile a femeilor în structurile puterii și la nivelul de luare a deciziilor						
Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
Asigurarea participării egale a femeilor la luarea deciziilor politice	1. Cota mandatelor deținute de femei în Parlament	SND ODM, 3:1.1 CEDAW, 2	%	BNS	Anual	Indicator primar	1

	2. Ponderea femeilor și bărbaților în numărul candidaților înregistrați (în alegerile locale și parlamentare)	CEDAW, 2 BPA, H Național	%	CEC	În aii desfășurării alegerilor	Indicator primar	2
	3. Numărul/ponderea femeilor și bărbaților, după medii, aleși în consiliile municipale și locale (primari, vice-primari, președinți și vicepreședinți ai consiliilor raionale, consilieri municipali și consilieri locali)	SND ODM, 3:1.2 CEDAW , 7.b	Persoane, %	MJ, BNS	În aii desfășurării alegerilor	Indicator primar	1
Asigurarea participării egale a femeilor la luarea deciziilor economice	4. Membrii Guvernului (femei/bărbați)	CEDAW, 7b) ODM, 3:1.2	Persoane, %	MJ, BNS	Anual		1
	5. Ponderea femeilor în numărul funcționarilor publici în autoritățile publice centrale (pe tipuri de funcționari publici)	BPA, F.1 CEDAW, 7b) SND, condiția primordială II	%	BNS	Anual		1
	6. Cota salariului mediu al femeilor în raport cu salariul mediu al bărbaților	BPA CEDAW, 11.1.d) ODM3,2 SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.6	%	BNS, Statistica în întreprinderi	Anual		1
	7. Membrii consiliilor de administrație a băncilor centrale după sexe	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c)	Persoane	Banca Națională	Anual		2
	8. Manageri și înalți funcționari în administrația publică și unitățile economice pe sexe și statut profesional (salariați și nesalariați)	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c) ONU/RNDU SND, Pr. IV	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1
	9. Ocupații intelectuale și științifice pe sexe	BPA, F.1 CEDAW, 11.1.c) ONU/RNDU SND, Pr. IV SNPOFM, Lin.Dir.6	Persoane, %	BNS / AFM	Anual / trimestrial		1

Domeniu	Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
	10. Numărul/ponderea femeilor cercetătoare științifice, cu și fără grad științific	Național	Persoane, %	BNS	Annual	Indicator primar	1
Participarea la viața publică	11. Numărul/ponderea femeilor în activitatea societății civile: - ONG-uri - Fundații - Sindicate - Jurnaliști - Conducătorii instituțiilor de învățământ superior	UNECE, Baza de date gender, CEDAW, 7.c,	Persoane, %	MJ, BNS	Annual	Indicator secundar	2
	12. Numărul/ponderea femeilor și a bărbaților în cadrul Comisiilor guvernamentale și Comisiilor pentru diverse misiuni internaționale din parte Republicii Moldova, inclusiv ambasadori	CEDAW, 8 Național	Persoane, %	BNS, Ministere	Annual	Indicator direct	1
	13. Prezența acțiunilor afirmative pentru promovarea femeilor în procesul decizional politici și public	CEDAW, recomandare generală Nr.6 BPA, G.1, H.1	Cercetare statistică	Autoritatea de specialitate	Annual	Informații despre acțiuni existente	1
	14. Numărul de acte legislative și normative, care prevăd implementarea egalității de gen în domeniile de referință	CEDAW, 2.b 2.c BPA, sarcina strategică H.2	Numărul	Autoritatea de specialitate	Annual	Informații despre acte legislative	1

ODM 4: REDUCEREA MORTALITĂȚII COPIILOR

<i>Sarcini / Ținte</i>		<i>Indicatori</i>				
ȚR1. Reducerea ratei mortalității infantile de la 18,5 (la 1.000 născuți-vii) în 2006 la 16,3 în 2010 și pînă la 13,2 în 2015		1. Rata mortalității copiilor în vîrstă sub 5 ani; 2. Rata mortalității infantile; 3. Ponderea copiilor de 2 ani vaccinați împotriva rujeolei;				
ȚR3. Diminuarea ratei mortalității copiilor în vîrstă de pînă la 5 ani de la 20,7 (la 1.000 născuți-vii) în 2006 la 18,6 în 2010 și pînă la 15,3 în 2015						
ȚR5. Menținerea ponderii copiilor în vîrstă de pînă la 2 ani vaccinați împotriva rujeolei către 2010 și 2015 la nivel de cel puțin 96%						
PLANUL NAȚIONAL “PROMOVAREA EGALITĂȚII GENURILOR UMANE ÎN SOCIETATE PENTRU PERIOADA 2006-2009”						
Obiectiv 14.1	Măsuri de educație pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață (prevenirea îmbolnăvirilor, preponderent în cadrul colectivelor de copii, ținându-se cont de particularitățile de vîrstă și de sex.					
PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PE ANII 2008-2011						
Acțiune 106	Fortificarea serviciilor de sănătate pentru mamă și copii					
Acțiune 106.3	Asigurarea acoperirii cu vaccinuri conform Programului Național de Imunizări					
Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, modul	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
1. Rata mortalității copiilor în vîrstă sub 5 ani pe sexe și medii	ODM 4 PND SND, p.106	%	BNS, MS	Anual	În perspectivă, trimestrial	1
2. Rata mortalității infantile pe sexe și medii	ODM 4 PND SND,p.106	%	BNS, MS	Anual	În perspectivă, trimestrial	1
2.1. Mortalitatea infantilă pe cauze de deces, pe sexe și medii	SND, p.106	%	BNS, MS	Anual		1
2.2. Ponderea nașterilor la domiciliu pe medii	SND, p.106	%	BNS, MS	Anual		1
3. Ponderea copiilor de 1 an și 2 ani vaccinați împotriva rujeolei pe sexe și medii	ODM 4, SND, p.106.3	%	MS	Anual		1

Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, modul	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
4. Ponderea copiilor cu retard fizic, pe sexe, medii în vîrstă de 6 luni, 1-4 ani.	Național	%	MS	Anual		1
4.1. Ponderea copiilor cu anemie, pe sexe, medii în vîrstă de 1-4 ani.	Național	%	MS	Anual		1
5. Ponderea copiilor născuți-vii cu greutatea mai mică de 2500 gr. la naștere, pe medii și sexe	Național	%	MS	Anual		1
6. Ponderea copiilor alimentați exclusiv la sîn pînă la 4, 6 luni pe medii și sexe	Național	%	MS	Anual		1
7. Ponderea copiilor alimentați la sîn pînă la 1 an, pe medii și sexe	Național	%	MS	Anual		1
8. Ponderea nașterilor premature, pe medii	Național	%	MS	Anual		1
9. Ponderea născuților-vii prematuri, pe medii și sexe	Național	%	MS	Anual		1
10. Ponderea surselor alocate din bugetul de stat pentru vaccinare conform programului național	Național	%	MS	Anual		1

ODM 5: ÎMBUNĂTĂȚIREA OCROTIRII SĂNĂTĂȚII MATERNE

<i>Sarcini / Ținte</i>	<i>Indicatori</i>
ȚR1. Micșorarea ratei mortalității materne de la 28 (la 100.000 născuți-vii) în 2002 la 15,5 în 2010 și pînă la 13,3 în 2015	1. Rata mortalității materne 2. Ponderea nașterilor asistate de personal medical
ȚR2. Menținerea numărului nașterilor asistate de personalul medical calificate parcursul anilor 2010 și 2015 la nivel de 99 %.	

CONVENȚIA PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚĂ DE FEMEI

Articol 12.2	Asigurarea pentru femei în timpul gravidității, la naștere și după naștere cu servicii corespunzătoare și la nevoie gratuite, și de asemeni un regim alimentar corespunzător în timpul gravidității și pe parcursul alăptării
---------------------	---

PLATFORMA DE ACȚIUNI DE LA BEIJING

Sarcina Strategică L.5	Prevenirea discriminării împotriva fetelor în domeniul ocrotirii sănătății și alimentației
-------------------------------	--

PLANUL NAȚIONAL “PROMOVAREA EGALITĂȚII GENURILOR UMANE ÎN SOCIETATE PENTRU PERIOADA 2006-2009”

Obiectiv 15	Sănătatea reproductivă și drepturile femeilor în perioada maternității
Obiectiv 16	Protecția maternității

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PE ANII 2008-2011

Acțiune 106	Fortificarea serviciilor de sănătate pentru mamă și copii
Acțiune 107	Extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și asigurarea accesului la informare și comunicare în problemele pentru tineri (ameliorarea indicatorilor de sănătate prin reducerea sarcinii nedorite)

Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
1. Ponderea adolescentelor însărcinate de 10-14 și 15-19 ani pe medii.	SND, p15.1	%	MS	Anual		1
1.1. Rata nașterilor la adolescente (15-19 ani)	SND, p15.1	%	BNS, MS	Anual		1
2. Rata mortalității materne, inclusiv după cauze de deces pe medii și grupe de vîrstă	ODM 5	La 100000 născuți, %	BNS, MS	Anual		1

Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
3. Ponderea nașterilor asistate de personal medical pe medii	ODM 5	%	BNS, MS	Anual		1
4. Ponderea nașterilor cu suport psihoemoțional pe medii	CEDAW , ar.12.2	%	MS	Anual		1
5. Incidența prin anemie la femeile însărcinate pe medii/ statut social	CEDAW , ar.12.2	%	MS	Anual		1
6. Ponderea femeilor însărcinate luate sub supraveghere cu termenul sarcinii până la 12 săptămâni, pe medii / statut social	Național	%	MS	Anual		1
7. Ponderea femeilor însărcinate care au utilizat supliment de fier în primele trei luni de sarcină pe medii	ODM 5, SND, p.109.3	%	MS	Anual		1
7.1. Ponderea femeilor însărcinate care au utilizat acid folic în primele trei luni de sarcină pe medii	ODM 5, SND, p.109.3	%	MS	Anual		1
8. Acoperirea îngrijirii prenatale (cel puțin 3 vizite la obstetrician ginecolog și cel puțin 4 vizite la medicul de familie), pe medii	Național	Vizite	MS	Anual		1
9. Rata avorturilor pe vârste și medii	CEDAW , ar.14.2b	%	MS	Anual		1

ODM 6: COMBATEREA HIV/SIDA ȘI TUBERCULOZEI

<i>Sarcini / Ținte</i>	<i>Indicatori</i>
<p>SR1. Stabilizarea răspîndirii infecției HIV/SIDA către anul 2015 ȚR 1. Reducerea incidenței HIV/SIDA de la 10 (la 100.000 locuitori) în 2006 la 9,6 în 2010 și pînă la 8 în 2015. ȚR2. Reducerea incidenței HIV/SIDA la 100.000 locuitori de 15-24 ani de la 13,3 în 2006 la 11,2 în 2010 și pînă la 11 în 2015</p>	<p>1. Incidența HIV/SIDA 2. Incidența HIV/SIDA printre populația de 15-24 ani</p>
<p>SR2. Stoparea către anul 2015 a răspîndirii și începerea procesului de reducere a tuberculozei ȚR1. Reducerea ratei mortalității asociate cu tuberculoză de la 15,9 (la 100.000 locuitori) în 2002 la 15 în 2010 și pînă la 10 în 2015</p>	<p>1. Rata mortalității asociată cu tuberculoză</p>

PLATFORMA DE ACȚIUNI DE LA BEIJING

Sarcina strategică C.3	A întreprinde inițiative gender sensibile pentru soluționarea problemelor BST, HIV/SIDA și sănătatea sexual reproductivă
-------------------------------	--

PLANUL NAȚIONAL “PROMOVAREA EGALITĂȚII GENURILOR UMANE ÎN SOCIETATE PENTRU PERIOADA 2006-2009”

Obiectiv 14	Măsuri de educație pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață
--------------------	---

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PE ANII 2008-2011

Acțiune 107	Extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și asigurarea accesului la informare, educație și comunicare în problemele pentru tineri (ameliorarea indicatorilor de sănătate prin reducerea incidenței ITS, inclusiv HIV/SIDA)
--------------------	--

Acțiune 108	Fortificarea controlului asupra bolilor transmisibile, în special TBC, HIV/SIDA și ITS
--------------------	--

Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
1. Rata mortalității prin SIDA pe sexe, grupe de vîrstă și medii	ODM 6 SND,108.1	%	MS, BNS	Anual		1
2. Incidența cazurilor HIV înregistrate, după vîrste (inclusiv la persoanele de 15-24 ani), sexe și medii	ODM,6 SND,108	%	MS	Anual		1

Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
3. Numărul persoanelor testate la HIV pe perioada ultimului an pe sexe, grupe de vîrstă și medii	SND,108	Număr	MS	Anual		1
4. Ponderea adulților și copiilor cu stadiul avansat al infecției HIV/SIDA care sunt în tratament antiretroviral, după sexe și medii .	UNGASS	%	MS	Anual		1
5. Ponderea femeilor gravide HIV pozitive care au primit tratament antiretroviral pentru prevenirea transmiterii de la mamă la făt, pe grupe de vîrstă și medii	UNGASS	%	MS	Anual		1
6. Ponderea persoanelor cu HIV care sînt în tratament după inițierea tratamentului antiretroviral, pe sexe, grupe de vîrstă și medii.	UNGASS	%	MS	Anual		1
7. Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA la tratament antiretroviral	SND, 108.4	%	MS	Anual		1
7.1. Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA la asistență socială	SND, 108.4	%	MS	Anual		1
8. Surse alocate din bugetul de stat pentru realizarea programului de Prevenire și Control al HIV/SIDA/ITS	UNGASS	MDL, USD, EURO	MS și alte ministere responsabile	Anual		1
9. Rata mortalității de tuberculoză toate formele, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	ODM 6 SND,108	%	MS, BNS	Anual		1
10. Incidența prin tuberculoză pe sexe, grupe de vîrstă și medii	ODM 6 SND,108	%	MS	Anual		1
11. Incidența globală prin tuberculoză activă, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	ODM 6 SND,108	%	MS	Anual		1
12. Prevalența prin tuberculoză, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	ODM 6 SND,108	%	MS	Anual		1
13. Rata de succes al tratamentului DOTS, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	SND, 108.3	%	MS	Anual		1

14. Rata de succes al tratamentului DOTS +, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	SDN,108.3	%	MS	Anual		1
15. Rata MDR TB, cazurile noi de TB, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	Național	%	MS	Anual		1
16. Rata MDR TB, cazuri de retratament, pe sexe, grupe de vîrstă și medii	Național	%	MS	Anual		1
17. Surse alocate din bugetul de stat pentru realizarea programului de profilaxie și combatere a tuberculozei	Național	Mii lei	MS	Anual		1

ODM 7. ASIGURAREA DURABILITĂȚII MEDIULUI	
<i>Sarcini / Ținte</i>	<i>Indicatori</i>
<p>SR1. Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele țării și reducerea degradării resurselor naturale.</p> <p>TR1. Creșterea gradului de împădurire de la 10,3 % în 2002 pînă la 12,1% în 2010 și pînă la 13,2% în 2015.</p> <p>TR2. Creșterea proporției ariilor naturale protejate pentru conservarea diversității biologice de la 1,96% în 2002, la 4,65% în 2010 și menținerea ei la 4,65% în 2015.</p> <p>TR3. Majorarea ponderii populației cu acces la surse sigure de apă de la 38,5% în 2002 la 59% în 2010 și pînă la 65% în 2015.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea terenurilor acoperite cu pădure 2. Ponderea ariilor protejate pentru conservarea diversității biologice 3. PIB ce revine la un kilogram combustibil convențional consumat în lei, prețuri curente 4. Emisiile de bioxid de carbon de la sursele staționare și mobile, tone, per capita 5. Emisiile de clorofluorocarburi, tone per capita 6. Ponderea populației cu acces la surse îmbunătățite de apă
<p>SR2. Reducerea în jumătate a numărului de persoane fără acces la canalizare îmbunătățită.</p> <p>TR1. Majorarea ponderii populației cu acces la canalizare îmbunătățită de la 31,3% în 2002 la 50,3% în 2010 și pînă la 65% în 2015.</p> <p>Majorarea ponderii populației cu acces la salubritate de la 41,7% în 2002 pînă la 51,3% în 2010 și pînă la 71,8% în 2015.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea populației cu acces la salubritate îmbunătățită 2. Ponderea populației cu acces la canalizare îmbunătățită
CONVENȚIA PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚA DE FEMEI (CEDAW)	
Articolul 14.2.h	Statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru a elimina discriminarea față de femei din zonele rurale, cu scopul de a asigura, pe baza egalității între bărbat și femeie, participarea lor la dezvoltarea rurală și la avantajele acestei dezvoltări și, în special, le vor asigura dreptul de a beneficia de condiții de viață convenabile, în special în ceea ce privește locuințele, condițiile sanitare, aprovizionare cu electricitate și apă, transporturi și comunicații.
PLATFORMA DE ACȚIUNI DE LA BEIJING	
Sarcina strategică K.1	Implicarea activă a femeilor la nivelul de luare a deciziilor la toate nivelurile privind problemele ce țin de ecologie.

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Planului național de acțiune pentru sănătate în relație cu mediul Nr.487 din 19.06.2001

Acțiuni	Desfășurarea activităților în cadrul sistemului de monitoring ecologic integrat pentru colectarea, analiza și interpretarea datelor și pentru identificarea operativă a influenței negative a factorilor de mediu asupra sănătății, utilizând în acest scop procedeele aprobate de asigurare și control al calității investigațiilor.					
Indicatori	Mandate	Unitatea de măsură, metoda	Sursa de date	Periodicitatea	Comentarii	Prioritatea
1. Numărul persoanelor participante în organizațiile și mișcărilor ecologice (femei/bărbați)	BPA, sarcina strategică K.1 național	Persoane, %	MEM	Anual	Secundar	2
2. Numărul femeilor, bărbaților afectați de cataclismele naturale și tehnologice	SND	Persoane	Serviciul protecția civilă și situații excepționale al MAI	Anual	Primar	1
3. Ponderea populației urbane și rurale cu acces la surse îmbunătățite de apă (femei/bărbați)	SND CEDAW 14.2.h ODM, 7:1.6	% cercetare	BNS	Anual,	Primar	1
4. Numărul populației urbane și rurale cu condiții de trai nefavorabile (sau lipsă), femei și bărbați, inclusiv familiile monoparentale <ul style="list-style-type: none"> • nu au acces la o sursă curentă de apă • nu au acces la canalizare • suprapopulate (3 sau 3+ persoane în aceeași cameră) • locuințe din materiale non-durabile, improprii 	SND CEDAW 14,2,h ODM 7:2	%, cercetare	BNS	Anual,	Primar Urmează de elaborat mecanismul	1

GLOSAR:

I. Nivelul de trai

Ponderea populației acoperite cu prestații sociale pe sexe și grupe de vîrstă – se calculează ca raport dintre populația care beneficiază de prestații sociale față de total populație.

Ponderea populației care apreciază nivelul de trai ca fiind bun sau foarte bun - procentul populației care au apreciat nivelul de trai al populației ca fiind bun sau foarte bun față de total populație.

Ponderea populației cu un consum mai mic decît 2282 kcal pe zi – reprezintă procentul populației cu un consum caloric mai mic decît 2282 kcal pe zi față de total populație.

Ponderea populației sub pragul sărăciei – reprezintă procentul populației cu un consum lunar mai mic decît pragul sărăciei față de total populație.

Rata sărăciei pînă și după primirea remitențelor asupra sărăciei după sexe – procentul populației cu un consum mai mic decît pragul sărăciei față de total populație, calculele fiind efectuate separat cu includerea și excluderea remitențelor din consumul populației.

Veniturile gospodăriilor în funcție de sexul capului gospodăriei – reprezintă valoarea medie a veniturilor gospodăriilor în medie pe o persoană în funcție de capul gospodăriei. Veniturile gospodăriei presupun totalitatea veniturilor individuale, care includ toate tipurile de venituri curente (salarii, prestații sociale, venituri din activități individuale etc.)

Veniturile medii ale populației în funcție de sexe – reprezintă valoarea medie a veniturilor individuale, care includ toate tipurile de venituri curente (salarii, prestații sociale, venituri din activități individuale etc.)

II. Ocuparea în cîmpul muncii

Populația activă din punct de vedere economic (sau **forța de muncă**) cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând **populația ocupată și șomerii**.

Rata de activitate: raportul dintre populația activă de 15 ani și peste și totalul populației din aceeași grupă de vîrstă, exprimat procentual.

Rata de participare la activitatea economică: raportul dintre populația activă în vîrstă de muncă și totalul populației din aceeași grupă de vîrstă, exprimat procentual.

Remarcă: vârsta de muncă, conform legislației în vigoare, în Republica Moldova este de 16-56 ani pentru femei și 16-61 ani pentru bărbați. În UE, respectiv, 15-64 ani.

Populația ocupată: în conformitate cu metodologia *Anchetei forței de muncă*, se consideră că **a lucrat** orice persoană, care în cursul celor 7 zile ale **săptămânii de referință**, adică **săptămâna anterioară interviului, de luni pînă duminică inclusiv**, a desfășurat, în mod regulat sau cu titlu excepțional, ocazional o acțiune economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii, **fie și numai pentru o oră**, în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii, chiar dacă acestea nu s-au încasat în cursul aceleiași săptămâni.

Conform acestei definiții, se consideră că *au lucrat* și următoarele categorii de persoane:

- toți agricultorii individuali sau membrii societăților ori asociațiilor agricole, chiar dacă nu și-au valorificat produsele pentru obținerea cărora au muncit în cursul săptămânii trecute, ci le-au folosit pentru consumul propriu;
- pensionarii reangajați sau care au prestat o activitate ocazională;
- acele persoane, care ajută un membru al familiei sau o rudă, pe terenul agricol, în magazinul, la ferma sau întreprinderea aceluia, dacă nu au făcut-o în scop *exclusiv* caritabil;
- membrii cooperativelor de consum și de producție;
- ucenicii și angajații de probă remunerați;
- angajații ocazionali sau sezonieri, dacă au lucrat în cursul săptămânii trecute;
- acei lucrători pe cont propriu care nu și-au desfășurat activitățile obișnuite din lipsă de comenzi sau de clienți, dar care:
 - fie că au consacrat timp acelor activități (*de exemplu, un arhitect care și-a petrecut timpul în birou, așteptându-și clienții, un șofer care și-a reparat camionul*),
 - fie că s-au ocupat de amenajarea unei noi întreprinderi sau de renovarea celei existente (*de exemplu, cumpărarea sau instalarea de noi echipamente, comandarea furniturilor în vederea exercitării activității, amenajarea unor construcții anexe*);
- persoanele care au declarat că au lucrat în săptămâna de referință, chiar dacă erau, în același timp, elevi, studenți sau pensionari.
- persoanele care au declarat că în săptămâna de referință erau în șomaj tehnic sal în concediu fără plată sau pentru îngrijirea copilului și aveau siguranța că vor reveni la locul de muncă în mai puțin de 3 luni.
- Salariații sezonieri care în afara sezonului primesc salariu și au siguranța că vor reveni la locul de muncă în mai puțin de 6 luni.

Rata de ocupare: raportul dintre populația ocupată în vârstă de 15 ani și peste și totalul populației de aceeași grupă de vârstă, exprimat procentual.

Ecartul de gen al ocupării: diferența dintre rata de ocupare a femeilor și rata de ocupare a bărbaților, exprimată în puncte procentuale.

Activități economice: proporția populației ocupate în vârstă de 15 ani și peste distribuită pe cele trei sectoare de activitate, exprimată procentual:

- primar: agricultură, silvicultura, piscicultura;
- secundar: industrie (extractivă, prelucrătoare, energie electrică și termică, gaze și apă) și construcții;
- terțiar: servicii comerciale (comerț, hoteluri și restaurante, transport, depozitare și comunicații, intermediari financiare, tranzacții imobiliare etc.) și servicii sociale (administrație publică și apărare, învățământ, sănătate și asistență socială, servicii personale etc.).

Tipul unităților de producție este definit conform Sistemului Conturilor Naționale. Cele trei sectoare sunt:

- Unitățile de producție ale *Sectorului formal*;
- Unitățile de producție ale *Sectorului informal*;
- Sectorul *Gospodăriei Casnice*.

Ocuparea în Sectorul formal este definită ca ocupare în:

- Întreprinderi corporative, organizații și instituții (unitățile economice cu drept de persoană juridică) sau
- Întreprinderi non-corporative, care sunt înregistrate.

Ocuparea în Sectorul informal include toate persoanele care, indiferent de statutul lor profesional, în timpul perioadei de referință au fost ocupate în întreprinderi ce aparțin *sectorului informal*, având această ocupație (loc de muncă) în activitatea principală sau secundară. Întreprinderile sectorului informal sunt definite ca întreprinderi non-corporative (fără statut juridic), care nu sunt înregistrate.

Ocuparea în Gospodăriile casnice include persoanele ocupate cu producerea de produse agricole în exclusivitate pentru consumul gospodăriei, dacă ele sunt ocupate în această activitate 20 de ore și mai mult în perioada de referință, precum și lucrătorii casnici plătiți angajați de gospodărie.

Tipul (natura) locului de muncă poate fi *formal* sau *informal*.

Ocuparea formală include:

- Lucrătorii pe cont propriu care lucrează în întreprinderile sectorului formal;
- Patronii care lucrează în întreprinderile sectorului formal;
- Membri ai cooperativelor de producție formale;
- Salariații, pentru care patronul plătește contribuții sociale și beneficiază de concediu anual plătit, de concediu medical plătit.

Ocuparea informală include:

- 1) Lucrători pe cont propriu, care lucrează în întreprinderile sectorului informal;
- 2) Patroni, care lucrează la întreprinderile sectorului informal;
- 3) Membri cooperativelor informale de producție;
- 4) Ajutorii familiari angajați la întreprinderile sectorului formal sau la întreprinderile sectorului informal;
- 5) Salariați angajați la întreprinderile sectorului formal, la întreprinderile sectorului informal sau în gospodăriile particulare ale cetățenilor, care satisfac cel puțin unul din criteriile de mai jos:
 - patronul nu plătește contribuțiile sociale pentru ei;
 - nu beneficiază de concediu anual plătit;
 - nu beneficiază, în caz de boală, de concediu medical plătit.
- 6) Persoanele ocupate cu producerea de produse agricole în gospodăriile casnice, în exclusivitate pentru consumul propriu, cu o durată a săptămânii de lucru de 20 de ore și mai mult.

Grupe de ocupații: reprezintă proporția populației ocupate în vârstă de 15 ani și peste pe grupe de ocupații, exprimată procentual. Grupele de ocupații reprezintă grupele majore de ocupații conform Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, armonizat cu clasificatorul internațional (ISCO-88, ILO):

- 1 Conducători ai autorităților publice de toate nivelurile, conducători și funcționari superiori din unitățile economico-sociale și politice
- 2 Specialiști cu nivel superior de calificare
- 3 Specialiști cu nivel mediu de calificare
- 4 Funcționari administrativi
- 5 Lucrători în servicii, gospodăria de locuințe și deservire comună, comerț și asimilați
- 6 Lucrători calificați în agricultură, silvicultură, vânătoare, piscicultură și pescuit
- 7 Muncitori calificați în întreprinderi industriale mari și mici, în meserii de tip artizanal, în construcții, transporturi, telecomunicații, geologie și prospectarea geologică
- 8 Alte ocupații
- 9 Din care: muncitori necalificați

Statut ocupațional: Proporția populației ocupate în vârstă de 15 și peste după statut profesional, exprimată în procente. Statutul profesional se grupează în două categorii:

- salariați;
- non-salariați: patroni, lucrători pe cont propriu, ajutoari familiali neremunerați, membri ai cooperativelor.

Salariat este considerată persoana care-și exercită activitatea în baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială – indiferent de forma ei de proprietate – sau la persoane particulare (în baza unui contract sau a unei înțelegeri), în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, în bani sau în natură, sub formă de comision etc. Prin convenție cu acest statut au fost înregistrați și militarii în termen.

Patron este persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria unitate (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate angajează unul sau mai mulți salariați permanenți.

Lucrător pe cont propriu este persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja vreun salariat permanent, fiind ajutat sau nu de membrii familiei neremunerați. Sunt încadrați cu acest statut întreprinzătorii independenți (vânzătorii ambulanti, meditorii, taximetriștii particulari etc.), liber-profioniștii (muzicanții ambulanti, artiștii plastici, avocații), zilierii ocazionali, agricultorii individuali. Lucrătorul pe cont propriu poate avea salariați temporari.

Lucrător familial neremunerat este persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură. Gospodăria țărănească este considerată o astfel de unitate. Dacă mai multe persoane dintr-o gospodărie lucrează în gospodăria agricolă proprie, una dintre acestea – de regulă, capul gospodăriei – este considerat lucrător pe cont propriu, iar ceilalți – lucrători familiali neremunerați.

Membrii unei cooperative este considerată persoana care a lucrat ca membru al unei cooperative, unde fiecare membru are drepturi egale la luarea deciziilor, soluționarea problemelor de producție/realizare etc.

Programul de lucru al persoanelor ocupate s-a definit ca fiind **complet** sau **parțial**, conform declarației respondenților. În general pentru salariați se consideră *complet* programul aferent unei norme întregi, așa cum este prevăzută prin contractul colectiv de muncă (durata normală) și *parțial* programul a cărui durată prevăzută prin contractul individual de muncă este semnificativ mai mică decât durata normală.

Subocuparea în raport cu timpul lucrat: persoanele ocupate care satisfac următoarele criterii:

- doresc să lucreze ore suplimentare;
- sunt disponibile să lucreze ore suplimentare;
- orele efectiv lucrate în toate activitățile în timpul perioadei de referință sunt sub o limită stabilită. În Republica Moldova a fost adoptată aceeași limită de 40 de ore pe săptămână în conformitate cu legislația muncii în vigoare.

Rata de subocupare reprezintă ponderea populației sub-ocupate în total populație ocupată.

Volumul subocupării prezintă timpul adițional pe care persoanele sub-ocupate ar fi dorit și ar fi fost disponibile să-l lucreze adițional la orele efectiv lucrate în perioada de referință până la pragul adoptat (în cazul RM – 40 ore pe săptămână).

Someri conform criteriilor BIM sunt persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele 4 săptămâni diverse metode pentru a-l găsi: înscrierea la oficiile forței de muncă sau la agenții particulare de plasare, acțiuni pentru a începe o activitate pe cont propriu, publicarea de anunțuri și răspunsuri la anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.;
- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.

În această categorie de populație sunt incluse, de asemenea:

- persoanele fără loc de muncă, disponibile să lucreze, care așteaptă să fie rechemate la lucru sau care au găsit un loc de muncă și urmează să înceapă lucrul la o dată ulterioară perioadei de referință;
- persoanele care în mod obișnuit fac parte din populația inactivă (elevi, studenți, pensionari), dar care au declarat că sunt în căutarea unui loc de muncă și sunt disponibile să înceapă lucrul.

Rata șomajului: raportul dintre numărul șomerilor definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM) și populația activă totală, exprimat procentual.

Ecarterul de gen al șomajului: Diferența dintre rata șomajului BIM în rândul femeilor și rata șomajului BIM în rândul bărbaților, exprimat în puncte procentuale.

Șomajul de lungă durată: situația când șomerul nu are de lucru și este în căutare timp de un an și mai mult.

Rata șomajului de lungă durată: raportul dintre numărul șomerilor BIM aflați în șomaj de 12 luni și peste și populația activă, exprimat procentual.

Șomajul în rândul tinerilor:

- Raportul dintre numărul șomerilor BIM (15-24 ani) și numărul total al populației active din această categorie de vârstă, exprimat procentual;
- raportul dintre rata șomajului la tineri și rata șomajului la adulți;
- ponderea șomerilor tineri în total șomaj;
- proporția șomerilor tineri în total populație de 15-24 ani.

Șomajul de lungă durată în rândul tinerilor: situația când șomerii tineri (15 – 24 ani) nu au de lucru și sunt în căutare timp de 6 luni și mai mult.

Incidența șomajului de lungă durată în rândul tinerilor: raportul dintre numărul șomerilor BIM în vârstă de 15-24 ani aflați în șomaj de 6 luni și peste și numărul șomerilor din aceeași grupă de vârstă (15-24 ani), exprimat procentual.

Nivel de educație: Repartizarea populației economic active, ocupate și a șomerilor după nivelul de educație se face în conformitate cu Legea Învățământului (nr. 547-XIII din 21 iulie 1995) și Clasificarea Programelor Educaționale din Republica Moldova (MoldCED):

- Învățământ preșcolar sau fără școală primară
- Învățământ primar
- Învățământ gimnazial
- Învățământ liceal, mediu general
- Învățământ secundar profesional
- Învățământ mediu de specialitate
- Învățământ superior (inclusiv postuniversitar)

Nivelul de educație se grupează în:

- *scăzut:* gimnazial, primar, fără școală primară;
- *mediu:* liceal, mediu general, secundar profesional, mediu de specialitate;
- *superior:* universitar, postuniversitar.

Gradul de instruire al persoanelor adulte: Structura populației adulte în vârstă de 25-64 ani după nivelul de educație absolvit: scăzut, mediu, superior.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație: raportul procentual dintre populația de 18-24 ani cu nivel de educație elementară (*scăzut*), care nu urmează nici o formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

Gradul de instruire al tinerilor de 20-24 ani: raportul procentual dintre populația de 20-24 ani absolventă al unei forme de învățământ de nivel educațional cel puțin mediu, în total populație de 20-24 ani.

Participarea la educația permanentă: raportul dintre populația de 25-64 ani care urmasse o formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, la totalul populației de 25-64 ani, exprimată procentual.

Accidente de muncă: evenimentul care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicație acută profesională etc.) ca urmare a acțiunii unui factor de risc propriu unui element al sistemului de muncă, provocând pierderea temporară a capacității de muncă sau invaliditatea ori decesul salariatului, survenit în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau îndatoririlor de serviciu, înainte de începerea sau după încetarea lucrului, pauzelor stabilite, deplasării de la domiciliu la lucru și invers etc.

Salariați ocupați în condiții de muncă grele și nocive: condițiile de muncă a) care nu corespund normelor igienico-sanitare; b) munca fizică grea; c) salariați ocupați în încăperi de producere, clădiri și edificii necorespunzătoare cerințelor securității muncii; d) persoane care manipulează utilaje necorespunzătoare cerințelor securității muncii.

Salariul mediu (brut) lunar: reprezintă câștigul ce revine în medie unui salariat într-o lună și se determină prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii (inclusiv premiile sezoniere și anuale), din profitul net și alte fonduri la numărul mediu al salariaților.

III. Educație

Gradul de cuprindere în învățământ pe vârste reprezintă numărul copiilor/elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul educațional, indiferent de nivelul de învățământ, ca raport procentual din populația totală de aceeași vârstă (într-un anumit an de studii)

Neșcolarizați se consideră copiii cu vârsta cuprinsă între 7-16 ani care nu au fost înscriși în registrul școlar al anului de studii respectiv

Rata abandonului școlar reprezintă diferența dintre numărul elevilor înscriși la începutul anului de studii și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an de studii, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului de studii

Rata brută de cuprindere într-un nivel de învățământ (preșcolar/primar/gimnazial) reprezintă numărul total al copiilor/elevilor cuprinși în acest nivel de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din populația totală de vârstă oficială corespunzătoare nivelului dat de învățământ (într-un anumit an de studii)

Rata de alfabetizare a populației în vârstă de 15-24 ani reprezintă numărul persoanelor în vârstă de 15-24 ani care pot citi, scrie și înțelege propoziții simple, ca raport procentual din populația totală din această grupă de vârstă

Rata netă de cuprindere într-un nivel de învățământ (primar/gimnazial) reprezintă numărul elevilor de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ, cuprinși în acest nivel de învățământ, ca raport procentual din populația totală de vârstă oficială corespunzătoare nivelului dat de învățământ (într-un anumit an de studii)

IV. Participare în viața publică și politică

Alegător - cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot;

Candidat - persoană care candidează pentru ocuparea unei funcții publice eligibile din partea partidelor, a altor organizații social-politice, a blocurilor electorale, precum și independent de acestea;

Cota mandatelor deținute de femei în Parlament – prezintă raportul dintre numărul mandatelor deținute de femei și mandatele de deputați în Parlament. Alegerile Parlamentului se efectuează într-o singură circumscripție electorală națională, în care se aleg 101 deputați;

Listă electorală - listă ce cuprinde toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază pe teritoriul unei secții de votare;

Național - indicatorii prevăzuți în Strategiile și Planurile Naționale;

Organe electorale - organe care organizează desfășurarea alegerilor Parlamentului, în autoritățile administrației publice locale, precum și desfășurarea referendumurilor;

Organizații social-politice - partide, fronturi, ligi, mișcări politice de masă, înregistrate în condițiile Legii privind partidele și alte organizații social-politice;

Partide - asociații benevole ale cetățenilor, constituite și înregistrate în condițiile Legii privind partidele și alte organizații social-politice.

V. Protecție socială

Abandon – renunțarea părinților la exercitarea dreptului de a crește și educa copilul;

Adoptator – persoana/ familia care a depus cererea de adopție și a fost luată în evidență de către autoritățile competente pentru adopția copiilor, în condițiile legii;

Adopție – măsură specială de protecție a copilului lipsit de mediul său familial, prin care se stabilește filiația între adoptator și copil, precum și legăturile de rudenie între copil și rudele adoptatorului;

Adopție internațională – realizarea dreptului copilului, cetățean al Republicii Moldova, la un mediu familial permanent, prin adopție de către cetățeni străini cu domiciliul în afara țării sau de către cetățeni străini cu domiciliul în țara noastră, sau de către cetățeni ai Republicii Moldova cu domiciliul permanent într-un alt stat;

Adopție națională – realizarea dreptului copilului, cetățean al Republicii Moldova, la un mediu familial permanent în țara sa de origine, prin adopție de către cetățeni ai Republicii Moldova cu domiciliul permanent în țară;

Azil – instituție de asistență socială pentru întreținerea persoanelor în etate;

CCTF – case de copii de tip familie;

Copil adoptabil – copil luat în evidență în scopul adopției, care întrunește toate condițiile prevăzute de prezenta lege în vederea încuviințării adopției;

Orfan – persoana care a pierdut pe unul dintre părinți sau pe ambii;

Serviciul de APP – serviciu de asistență parentală profesionistă;

Tutelă – acțiune legală având drept scop ocrotirea intereselor unui minor.

VI. Combaterea violenței

Abuz – delict săvârșit de cineva prin depășirea atribuțiilor sale;

Agresor – persoana care comite acte de violență în familie, în concubinaj;

Molestare – a provoca neplăceri, a necăji, a sîcii;

Omor – lipsirea de viață a unei persoane;

Ordonanță de protecție – act legal prin care instanța de judecată aplică măsuri de protecție a victimei;

Rata violenței în familie – raportul dintre cazurile de violență în familie la total cazuri de violență;

Traficul de ființe umane – acțiunea de recrutare, transportare, adăpostire sau primire a unei persoane în scop de exploatare sexuală comercială sau necomercială, prin muncă sau servicii forțate, în sclavie, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor sau țesuturilor pentru transplantare;

Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății – faptă care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente;

Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății – faptă care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmări grave, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă;

Victimă – persoană, adult sau copil, supusă actelor de violență în familie, în concubinaj;

Violența, în sens generic, semnifică utilizarea forței și a constrîngerii de către un individ, grup sau clasă socială, în scopul impunerii propriei voințe asupra altora;

Violența fizică – vătămare intenționată a integrității corporale ori a sănătății prin lovire, imbrîncire, trîntire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar;

Violența în familie - orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare a unor altor persoane, manifestată fizic sau verbal, prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic ori prin cauzarea de prejudiciu material sau moral, comisă de un membru de familie contra unor alți membri de familie, inclusiv contra copiilor, precum și contra proprietății comune sau personale;

Violență sexuală – orice violență cu caracter sexual sau orice conduită sexuală ilegală în cadrul familiei sau în alte relații interpersonale, cum ar fi violul conjugal, interzicerea folosirii metodelor de contracepție, hărțuirea sexuală; orice conduită sexuală nedorită, impusă; obligarea practicării prostituției; orice comportament sexual ilegal în raport cu un membru de familie minor, inclusiv prin mîngîieri, sărutări, pozare a copilului și prin alte atingeri nedorite cu tentă sexuală; alte acțiuni cu efect similar.

VII. Sănătate

Mortalitatea maternă – reprezintă numărul femeilor care au decedat în urma complicațiilor din timpul sarcinii sau nașterii într-un an de referință, care revin la 100000 de născuți din acel an;

Nașteri cu suport psihoemoțional – nașteri cu prezența partenerului sau a altei persoane apropiate;

Național – indicator prevăzut în strategiile și planurile naționale, spre exemplu Strategia de Dezvoltare în Sănătate 2008-2017, Planul Național de Sănătate a Republicii Moldova;

Rata de incidență – prezintă raportul dintre numărul persoanelor care au dobândit o boală în perioada de referință și populația totală supusă riscului;

Rata de mortalitate – reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la numărul mediu anual al populației și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori;

Rata de mortalitate infantilă – reprezintă numărul deceselor copiilor sub 1 an care revin la 1000 de născuți-vii în anul de referință;

Rata de mortalitate pe cauza de deces – arată intensitatea deceselor provocate de o anumită cauză. Se calculează prin raportarea numărului deceselor determinate de o anumită cauză la numărul mediu anual al populației și se exprimă în decese la 1000 și 100000 locuitori;

Rata de prevalență – prezintă raportul dintre numărul total al bolnavilor, cazuri noi și vechi, de o anumită boală și populația totală. Se calculează la 1000 locuitori;

Speranța de viața la anumite vârste – reprezintă numărul mediu de ani pe care îi mai are de trăit o persoană de o anumită vârstă (x) dacă ar trai tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință;

Speranța de viața la naștere – reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou-născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință;

Statut social – nivel de instruire, statut ocupațional, starea civilă.

VIII. Mediu

Național - indicatorii prevăzuți în Strategiile și Planurile Naționale;

Ponderea populației cu acces la surse îmbunătățite de apă - reprezintă procentul populației care are acces la surse îmbunătățite de apă față de total populație;

Ponderea populației cu condiții de trai nefavorabile (sau lipsă) - proporția reală a populației care locuiește pe străzi se evaluează ca o aproximare, reprezentată de populația ce locuiește în gospodării care întrunește una din cele 4 caracteristici: (a) lipsa accesului la condiții îmbunătățite de aprovizionare cu apă; (b) lipsa accesului la condiții îmbunătățite de sanitare; (c) supraaglomerare (3 ori mai multe persoane pe oadaie); și (d) locuințe din materiale non-durabile.

ANEXĂ. Lista membrilor grupurilor de lucru tematice:

Nivelul de trai

Ala Negruța, BNS, lider de grup
Rodica Nicoară, MEC

Educație

Maria Vasilev, BNS, lider de grup
Elena Petrov, MET
Ion Sobari, MET
Loretta Handrabura, Expertă de gen

Participarea în viața publică și politică, Mediu

Nina Cesnocova, BNS, lider de grup
Larisa Rotaru, MEC
Liuba Valcov, MEC, Comisia Națională pentru populație și dezvoltare

Protecția Socială și Violența domestică

Liuba Stoianov, BNS, lider de grup
Valentin Casapu, BNS
Olga Saenco, CNAS
Cornel Țăruș, MPSFC
Valentina Bodrug-Lungu, Expertă de gen, ONG Gender-Centru
Ecaterina Mardarovici, Expertă de gen, ONG Clubul politic al femeilor 50/50
Iurie Burca, MAI

Sănătate

Jana Mazur, BNS, lider de grup
Petru Crudu, Centrul Național de Management în Sănătate
Maria Țăruș, MS

Piața forței de muncă

Elena Basarab, BNS, lider de grup
Larisa Stucalov, MEC
Raisa Dogaru, ANOFM

